

Til: Rowiltnemnda i region 5 – Hedmark

Kopi:
Klima- og miljødepartementet
Miljødirektoratet

2.juni 2026

Klage på vedtak om kvote for lisensfelling av brunbjørn i region 5/Hedmark 2026

Foreningen Våre Rovdyr (FVR) klager med dette på Rowiltnemnda i region 5 sitt vedtak av 13. mai 2026 om lisensfelling av seks brunbjørner i region 5/Hedmark.

Vi mener vedtaket er mangelfullt begrunnet og i strid med Naturmangfoldloven, Bernkonvensjonen, Naturavtalen og grunnleggende prinsipper for kunnskapsbasert rowiltforvaltning. Selv om regionen formelt ligger over det regionale bestandsmålet, innebærer vedtaket en uforsvarlig høy belastning på bjørnebestanden, særlig fordi lisensfelling åpner for uttak i områder med jevnlig forekomst av binner.

Dersom årets kvote på seks bjørner gjennomføres, vil det totalt være felt 29 bjørner i Hedmark i perioden 2022–2026. Ifølge offisiell jaktstatistikk fra SSB må man tilbake til 1870-tallet for å finne en tilsvarende avgang av bjørn i fylket over en femårsperiode. Dette illustrerer at dagens forvaltning innebærer et historisk omfattende uttak av en art som fortsatt er klassifisert som sterkt truet i Norge.

1. Lisensfellingskvoten er svært høy sett opp mot bestandssituasjonen

Roviltnemnda viser til at det er estimert 4,4 ynglinger i region 5, mot et bestandsmål på 3 ynglinger. På bakgrunn av dette åpnes det for lisensfelling av hele seks brunbjørner.

Foreningen Våre Rovdyr mener dette framstår som et svært omfattende uttak sett opp mot bestandens størrelse og utvikling. Selv om regionen ligger over bestandsmålet, er den norske bjørnebestanden fortsatt liten og sårbar i et nasjonalt og internasjonalt perspektiv. Naturmangfoldloven § 5 stiller krav om at arten skal forekomme i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder.

Brunbjørnen er fortsatt klassifisert som sterkt truet på Norsk rødliste for arter. Arten har et svært lavt reproduksjonspotensial og er derfor særlig sårbar for feilforvaltning. Ifølge ledende bjørneforskning er det menneskeskapt dødelighet, særlig lovlig og ulovlig jakt, som utgjør den største trusselen mot artens overlevelse og langsiktige bevaring i Norge og grensetraktene mot våre naboland. Overlevelsen til reproduktive binner er av avgjørende betydning for bestandens utvikling. Når det samtidig foreligger betydelig usikkerhet knyttet til den samlede belastningen fra lovlig og ulovlig avgang, tilsier naturmangfoldloven § 9 at føre-var-prinsippet må tillegges særlig vekt.

Vedtaket bygger i stor grad på at bestanden ligger over bestandsmålet, men inneholder ingen tilstrekkelig konkret vurdering av hvilke konsekvenser et uttak på seks bjørner kan få for bestandens videre utvikling, genetikk og områdebruk. Vedtaket mangler også vurdering av konsekvenser av svensk forvaltning og svensk lisensjakt inn mot riksgrensa på binner som i stor eller vesentlig grad er norske, og forekommende ulovlig jakt.

Region 5/Hedmark er samtidig den eneste roviltregionen i Norge som har oppnådd det regionale bestandsmålet for brunbjørn. Regionen har derfor en særlig viktig funksjon for opprettholdelsen av en levedyktig norsk bjørnebestand.

Dette tilsier at forvaltningen i regionen bør være preget av særlig ansvarlighet og føre-var-tenkning, ikke et høyt bestandsreducerende uttak. Når store deler av landet fortsatt ligger betydelig under bestandsmålene for brunbjørn, blir det ekstra viktig å sikre stabile reproduktive individer og langsiktig bestandsutvikling i de områdene hvor bestanden faktisk har etablert seg.

Foreningen Våre Rovdyr mener derfor at region 5 ikke kan forvaltes som et område hvor målet primært er å presse bestanden ned mot minimumsnivået til enhver tid. Naturmangfoldloven § 5 forutsetter levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder, ikke bare at man til enhver tid ligger marginalt over et politisk fastsatt minimumsmål.

2. Binnesituasjonen i regionen

Rovdata sine årlige DNA-baserte bestandsregistreringer viser en betydelig og bekymringsfull nedgang i antall registrerte binner i Hedmark. I 2024 ble det dokumentert 38 binner i regionen, mens det i 2025 ble identifisert bare 28 binner. Dette tilsvarer en reduksjon på 26,3 prosent på ett år.

Samtidig viser de samme overvåkingsdataene at reproduksjonen har gått ned med om lag 25 prosent fra 2024 til 2025.

Denne utviklingen burde ha utløst betydelig større tilbakeholdenhet i forvaltningen. I stedet foreslås et av de høyeste uttakene av brunbjørn i nyere tid.

Forvaltningen på begge sider av riksgrensen har samtidig bidratt til en historisk høy avgang av binner de siste årene. Hele seks av binnene som ble registrert i Hedmark i 2024 er dokumentert skutt i løpet av 2024 og 2025, hvorav tre i Hedmark og tre på svensk side nær riksgrensen. Det er særlig oppsiktsvekkende at ingen av disse binnene er dokumentert å ha forårsaket skader på bufe eller tamrein.

Dette illustrerer at viktige reproduktive individer fjernes fra bestanden uten at det foreligger dokumentasjon på at de har forårsaket skade. Etter vårt syn understreker dette behovet for en langt mer føre-var-basert forvaltning av binner.

Disse forholdene tilsier at reproduktive binner må tillegges langt større vekt i forvaltningen enn det som kommer til uttrykk i roviltnemndas vedtak.

3. Risiko for felling av binner er betydelig undervurdert

Vedtaket åpner for lisensfelling i områder der roviltnemnda selv erkjenner at det er jevnlig forekomst av binner. Samtidig framgår det at lisensfelling i det sørsamiske området først skal stoppes etter felling av to binner.

Foreningen Våre Rovdyr mener dette innebærer en uakseptabel risiko for uttak av biologisk viktige individer.

Det er i praksis meget vanskelig å skille mellom binne og hannbjørn under jakt, noe erfaringer fra tidligere fellingssituasjoner tydelig viser. Dette er særlig alvorlig fordi reproduktive binner er avgjørende for bestandens vekst, overlevelse og genetiske utvikling. Risikoen for feilfelling blir særlig alvorlig i lys av den dokumenterte nedgangen i antall binner i regionen. Hver reproduktiv binne representerer et betydelig bidrag til bestandens framtidige utvikling. Tap av slike individer kan få konsekvenser langt utover det enkelte dyret som felles.

4. Mangelfull vurdering etter naturmangfoldloven §§ 8–12

Det framgår ikke av vedtaket at rovviltnemnda har foretatt en tilstrekkelig konkret og selvstendig vurdering etter naturmangfoldlovens miljørettslige prinsipper. Det er heller ikke drøftet og klargjort at nemndas oppdrag og ansvar er å gjennomføre Stortingets mangeårige todelte målsetting. Det vil si at nemnda også skal vedta klare og troverdige bevaringstiltak. Dette mangler og må synligjøres mht. en art som ikke bare er sterkt truet i Norge, men som også er en del av både norsk natur- men også norsk kulturarv.

Etter naturmangfoldloven § 8 skal offentlige beslutninger bygge på et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag om arters bestandssituasjon og effekten av påvirkning. Selv om vedtaket viser til overvåkingsdata og bestandsmål, mangler det etter vårt syn en konkret vurdering av hvordan et uttak på seks bjørner vil påvirke bestanden regionalt og nasjonalt.

Etter § 9 skal føre-var-prinsippet tillegges vekt når det foreligger risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet. Vedtaket viser liten reell tilbakeholdenhet til tross for at det åpnes for uttak i områder med forekomst av binner.

Etter § 10 skal den samlede belastningen på bestanden vurderes. I tillegg til lisensfelling kommer skadefelling, annen menneskeskapt dødelighet (f.eks. ulovlig jakt og påkjørsler (binne påkjørt av tog i fjor) og naturlig dødelighet (f.eks. hannbjørner dreper bjørneunger/infanticid). Den samlede belastningen på brunbjørn i Norge er derfor betydelig, og dette burde vært tillagt større vekt.

Det er særlig alvorlig at vedtaket ikke synes å ta hensyn til dokumentert ulovlig bjørnejakt i grensetraktene mellom Norge og Sverige. I 2025 ble det

offentliggjort dokumentasjon på ulovlig avliving av bjørn i områder tett på region 5. Slik ulovlig avgang utgjør en del av den samlede belastningen på bestanden og skal etter naturmangfoldloven § 10 inngå i vurderingsgrunnlaget. Det framgår ikke av vedtaket at rowiltnemnda har vurdert denne belastningen.

5. Politisk bestandsregulering framfor faglig forvaltning

Vedtaket framstår i stor grad som et politisk motivert bestandsregulerende tiltak begrunnet i hensynet til beitenæringen, snarere enn bevaring eller et konkret skadeforebyggende vedtak basert på individuelle vurderinger av skadegjørende dyr.

Foreningen Våre Rovdyr vil også påpeke at dagens rowiltforvaltning i stor grad bygger på en forståelse av store utmarksområder som primært beiteområder for tamdyr, snarere enn som naturområder med egenverdi og naturlig tilhørende dyrearter, inklusivt rovdyrene.

Begreper som «utmarksbeite» brukes ofte på en måte som indirekte bidrar til å normalisere at store naturområder først og fremst skal forvaltes ut fra hensynet til beitenæringens interesser. Dette kan føre til at arter som brunbjørn i praksis behandles som uønskede i det meste av sine naturlige utbredelsesområder.

Foreningen Våre Rovdyr mener det er problematisk dersom næringsinteresser alene i stadig større grad får definere hvilke arter som skal anses akseptable i norsk natur. Rowiltforvaltningen må bygge på naturfaglige vurderinger, faglig uavhengighet og hensynet til biologisk mangfold, slik naturmangfoldloven og Bernkonvensjonen forutsetter.

Når lisensfelling brukes som et generelt virkemiddel for å begrense forekomsten av brunbjørn i områder hvor arten naturlig forekommer, bidrar dette etter vårt syn til å undergrave den todelte målsettingens forutsetning om at også store rovdyr skal sikres levedyktige bestander i norsk natur.

6. Oppsummering

Foreningen Våre Rovdyr mener vedtaket:

- bygger på høyst mangelfull begrunnelse
- tar ikke tilstrekkelig hensyn til den dokumenterte nedgangen i antall binner og reproduksjon i region 5

- åpner for et uforsvarlig høyt uttak av brunbjørn
- undervurderer risikoen for felling av binner
- mangler tilstrekkelig vurdering etter naturmangfoldloven §§ 8–12,
- legger for liten vekt på føre-var-prinsippet
- og er i strid med Norges internasjonale forpliktelser etter Bernkonvensjonen

Vi ber derfor om at vedtaket oppheves eller at kvoten reduseres betydelig.

Med vennlig hilsen

Foreningen Våre Rovdyr (FVR)

Alette Sandvik

Daglig leder